

8 0 - 8 1 - 8 2 - 8 3 -

hillsider
70 MOODY

yazı: ayda gündüz
fotoğraf: sarıöz&baran
makyaj: aslı bor

SEKSENLERİN EKSENİNDE POP OTURUP POP KALKTIK

Geri dönüşlere tarihte sıkça rastlanır. Hele pop kültüründen söz ediyorsanız; "bitti", "geçti" dediğiniz, bütünüyle kapanan dönemlerin, size boomerang gibi geri dönerek kartlaştığını hatırlatacağını hesaba katmalısınız. Biz yine de o yılların geri geleceğini asla düşünemedik. Ama şıkır şıkır geliyor galiba. Henüz çok yaygın değilse de 80'li yıllar, ruhunu hafiften hissettirmeye başladı.

Kısalan pantolon paçaları, rengarenk saçlar, sedefli, pırıltılı makyaj ve aksesuarların yanı sıra günlük hayatımıza yeniden giren özelliklerde, müzik ve sinema gibi sanat dallarında da bunu fazlasıyla hissediyoruz. Radyolarda o yılların popüler şarkılarını duyuyoruz. Müzik marketlerde 80'lerin hitlerinden oluşan karışık albümler satılıyor. O dönemin özellikle pop grupları yeniden hortladı! Duran Duran, Culture Club gibi grupların "best of" albümleri satılıyor. 80'li yılların başında ortaya çıkan ve hiç bir zaman kaybolmasa da, uzun müddet "underground" olarak süren "breakdance" tekrar popüler oluverdi. Gençlik ve korku filmlerine yeniden saldırdık.

Tuhaf olan şu ki; Wedding Singer, Stüdyo 54, Halloween 20 gibi filmlerin vizyona girmesinden heyecan duyuyoruz. O zamanlar bile beğenmediğimiz Modern Talking gibi grupların remix albümleri yüzümüzü güldürüyor. Senelerdir, yeni tanıştığımız insanlara göstermekten çekindiğimiz, o döneme ait fotoğraflarımıza

birlikte gülüp kritikler yapmaya başladık. Tüm abartılı ve bazen zevksiz dediğimiz özelliklerine rağmen, 80'leri hatırladıkça mutlu oluyoruz. Sanki anılarımızla barıştık. "Aslında 80'lerde yanlış olan bir şey yoktu" gibi itiraflara başladık. Sonuçta o yılları hepimiz benzer şekilde yaşadık.

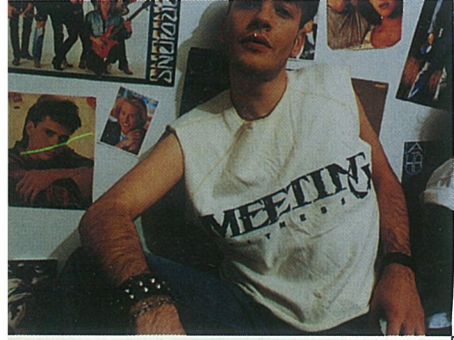
Biz, yani 80'lerin çocukları. He-Man seyrederek, Barbie'lerle oynayarak çocukluktan teenagerliğe geçmiş, şimdilerde 30'lu yaşları kabullenmeye çalışanlar.

Dört tekerlekli patenlerimizle 80'lere giriverdik. Ortaokul formalarımıza yeni kavuşmuştuk. Yine de henüz arabanın arka koltuğunda oturup küçük kardeşimizle dalaştığımız zamanlardı. 30 yaş orta yaşlı, 40 yaş ise yaşlı demek için yeterliydi.

John Lennon bir hayranının suikastına kurban gitmişti. Ronald Reagan Hollywood'dan Washington'a terfi etmişti. Biz ise kısa bir süre sonra askeri darbenin ne demek olduğunu öğrenecektik. Video, uzaktan kumanda cihazları ve telesekreter yeni çıkmıştı. Ve walkman... Müziği cebinde taşıyabilme mantığı hem çok şaşırtıcı, hem de çok sevindiriciydi. Legolar ve tüm diğer oyuncaklar raflara yeni kalkmıştı. Çekirdek çitlatıp mahalle gençliğiyle kaynaşmaya başlamıştık.

Hepimizin birer mektup arkadaşı vardı. "Dear Lisa" diye başlayan mektuplarımız; yabancı dil geliştirmenin yanı sıra, yurt dışına gitmenin ekonomik imkanların ötesinde şeyler gerektirdiği bir dönemde, oralarda Lisa'nın ve bizim gibilerin nelerle uğraştığını bilmek açısından harikaydı. Bize Snoopy'li, Hello Kitty'li çıkartmalar, "Bubble Yum" cikletler, kokulu kalemler ve silgiler yollarlardı. Çabuk bitmesin diye gıdım gıdım kullanırdık. Üstelik 80'ler insanların oturup birbirine uzun uzadıya mektup yazdığı son dönemlerdi.

Pazartesi sabahları okulda Sue Ellen'in alkol problemini, JR'ın mı yoksa Bobby'nin mi Ewing Petrol'ü ele geçireceğini tartışırdık. O sıralar İngilizcemiz henüz "Mr. Brown and Mrs. Brown are going to the picnic" seviyesinde olduğundan "Yuink"ın "Ewing" diye yazılmasına bir anlam veremiyorduk. Dizinin

ileriki bölümlerini Amerika'daki teyzesinden öğrenmiş ya da videocudan bulup izlemiş olanlar ahkam keserdi. Grease'i en az beşer kez seyretmiştik. 50'lerde yaşamının ne güzel olduğunu konuşurduk. Bu arada Blue Lagoon (Mavi Göl) ve Paradise (Cennet) gibi bazı açılardan aydınlatıcı filmleri görme fırsatı yakaladık. Bizim için fazlasıyla açık saçık olan bu filmlerle fizyonomik değişimler hakkında fikir sahibi olduk. Üstelik erkekler son derece romantik olabilirdi.

Oysa ki bizim tanıdığımız erkekler o sıralarda henüz, güzel yaz gecelerinde Omen, Carrie, Halloween gibi korku filmleri anlatıp kızların ödünü koparmaya yarayan yaratıklardı.

Ama La Boum'u (Patlarsam Yanarsın) seyrettikten sonra hepimiz eğlenceli gençlik günlerinin ne demek olduğunu anlamıştık. Ah, ah, Pierre Cosso'nun bakışları...Hele çocuğun kızın kulağına walkman kulaklığını taktığı sahne: "Dreams Are My Reality"...

Bütün bunlarla birlikte kendimizi anket defterleri furyasına kaptırmışdık. Defterinizi hazırlarken sol sayfalara dönemin ünlülerinin, Onyedi, TV'de

"Denizde yüzerken
Jaws'la karşılaşırsanız
n'aparsınız?"

7 Gün, Bravo, Hey dergilerinden kesilmiş resimlerini yapıştırır, sağ tarafa da soruları döşenirdiniz. En sevdiğiniz aktör, aktris, şarkıcı, grup gibi soruların yanısıra; son derece tipik bir takım sorular vardı ki, her Türk evladının defterinde yer alırdı. "Denizde yüzerken Jaws'la karşılaşırsanız n'aparsınız?" gibi!... Defterinizi ne kadar çok kişi doldurursa o kadar popüler olduğunuzu hissederdiniz. Cevapları okumak dünyanın en zevkli işiydi.

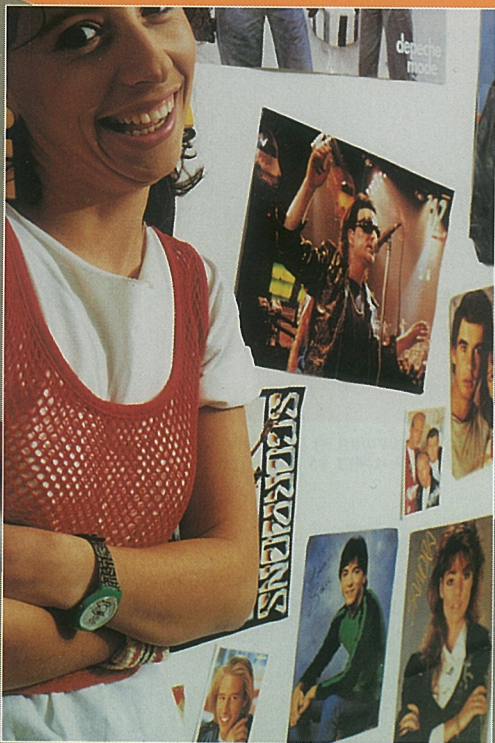
Genç kızlar olarak, kısa süre sonra Olivia Newton John, Brooke Shields gibi tiplerin fazla "düzgün" olduğuna karar verip kendi çapımızda başkaldırı dönemine girdik. İlk "ay ne asi kız" diye takdir ettiğimiz Prenses Stephanie'nin yerini günün birinde Madonna diye biri aldı. Kollarına 45 bilezik, saçlarına 20 kurdela takıyor; üstüste rengarenk çoraplar, file t-shirt'ler, taytının üstüne etekler giyiyordu.

Üstelik Madonna çılgınlar gibi dans ediyor, şarkı söylüyor, bir yandan da şakır şukur ciklet çiğniyordu. Bu önemli bir şeydi ve kesinlikle çok daha "cool"du. Derken bir de Cyndi Lauper çıkıp hayatımızı iyice şenlendirdi. Kızlar "Girls Just Wanna Have Fun" derken, erkekler de kendilerine göre bir takım tuhaf idoller seçmişlerdi tabii. Bunlardan biri de bale yapmaya çalışıyormuş da parmak uçlarına kalkamıyormuş gibi titrek danslar eden Shakin Stevens'di. Aslında Elvis'i taklit ediyordu adamcağız. O da ayrı telden söylüyordu: "Cry Just A Little Bit". Cyndi'yi dinleyip eğlensek mi, Shaky'yi dinleyip ağlasak mı derken genç baylar ve bayanlar olarak slow dansta buluştuk. İlk slowlarımızı Knife ve Careless Whisper'la yaptık.

Swatch saatler yeni çıkmıştı. Compact Disk'in adını yeni duymuştuk. Jane Torvill ve Christopher Dean Olimpiyatlar'da altın madalya almıştı. İşte o sıralar iyice büyüdüğümüz kanaatindeydik. "Çıkmak", "dışarı çıkmak", "biriyle çıkmak" kavramlarını masaya yatırdık. Lise çayları, Milliyet Ses Yarışması, hafta sonları Penguen ve Korukent buz pateni pistlerinde boy göstererek sosyalleşme çabalarına girdik. Ve isterseniz gülüp geçin, bir sürü yeni trendle haşır neşir olduk.

- Erkeklerde ensesi uzun, tepeleri kısa; kızlarda önleri krepe edilmiş permalı saçlar,
- Rubik Küpler (Sağa sola çevirip her yüzeyi tek renk yapmaya çalışırdınız. Birkaç dakikada bitirebilen bir iki kişi duymuştuk; ama çoğumuz asla tamamını yapamadık)
- Pac-Man (Commodore 64'ünüzde oynayabileceğiniz yegane video oyunuydu)
- Atari
- Paraşüt model pantolonlar
- Jordache blue jeanler
- Füze taytlar
- Tozluklar
- File t-shirtler
- Bele dolanan upuzun kemerler
- Mavi renkli, markasız jöleler (Saçlarınızı kaskatı yapar, beyaz noktalar halinde kalırdı)
- Panjurlu gözlükler
- Yuvarlak dekolteli, sivri uçlu balerin ayakkabıları
- Buz pateni
- Tekerlekli paten (Ayakkabılı olanlar daha "in" di.)
- Geometrik şekilli fosforlu takılar
- Eni ince, deri kravatlar
- Bravo ve Pop Rocky Dergileri (Almanca bilip bilmemek önemli değildi)
- Hastalık halinde takip edilen diziler (Dallas, Şahin Tepesi, Lace, Kağıt Bebekler, Miami Vice, Fame, Cosby Ailesi ve hatta Kara Şimşek!)
- Jane Fonda'nın başlattığı Aerobic modası
- Pastel renkli kasetçalarlar
- Lahana bebekler

Tabii bu arada Türkiye'de geçiş dönemi yaşanırken, kısıtlı imkanlarla bütün bunları bizim nasıl takip ettiğimiz de ayrı bir konu. Yine de elimizden geleni yaptık.

"Hey Dergisi"nden "Billboard" listelerini takip edip, "Stüdyo FM" programında verilen liste şarkılarını DJ'in sesini araya sokmadan kasêde kaydedebilmek büyük maharetti.

TRT'de hafta içi sabahları gösterilen, ev kadınlarına yönelik "Hanımlar Sizin İçin" programı vardı. Her ne hikmettense, televizyondaki üç beş müzik klipi ve Cosby Ailesi, Webster, Aile Bağları gibi "Soap opera" tarzı diziler o kuşakta gösterilirdi. Biz okuldayken onları video kasêde çekmesi için annemize az yalvarmadık doğrusu.

Yurt dışına ya da Kıbrıs'a giden tanıdıklardan "lastik" ayakkabı sipariş ederdik. Tercihen Adidas Stan Smith, Top Ten, Nike Professional, Mor Converse, Renkli Reebok ismarlamak, bağcıklarını da bilekten dolayarak bağlamak pek bir hayalıydı.

Amerika'da üç sene evvel gösterime girmiş filmleri videocudan temin edip, seyredemeyenlere boş geçen derslerimizde tüm detaylarıyla anlatırdık. Gençlik filmlerinin en revaçta olduğu zamandı.

E.T.
Outsiders
Gremlins
Breakfast Club
16 Candles
Pretty In Pink
St. Elmo's Fire
Goonies
Stand By Me

85'de Afrika'daki açlara yardım için düzenlenen Live Aid Konseri'ni televizyondan seyrettik. Benetton'un Türkiye'ye gelişiyle bayram ettik. 86'da ilk Mc Donald's'ın Taksim'de açıldığı gün Big Mac menü almak için saatlerce kuyrukta bekledik. Yenilikleri beklemeye çoktan alışmıştık aslında.

Challenger'ın patlayışını TV'de bizzat gözümüzle gördük. AIDS başlamıştı; ama henüz kanserden ölenler büyük farkla çoğunlukta. Tekno müzik yavaştan "geliyorum" diyordu. Derken herşey hızla değişmeye başladı. Kar yıkama kotlar çıktığında 80'lerin de rengi atmaya başladı. Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından 80'lere veda ettik.

80'ler büyümek için harika yıllardı. Bizim için hiç de kıtıpiyos bir dünya değildi. Çok da heyecan duyardık. X-Generation bunalımları yoktu. O günden bugüne, zihinsel ve bedensel olarak büyümek bir yana; zevklerimiz, günlük hayatımız, arkadaşlarımız ve arkadaşlıklarımız, ve tabii Türkiye'nin koşulları çoktan değişti. Yine de hatırladığımız çoğu şey bizi gülümsetmeye, hatta kahkahalar attırmaya yetiyor.

Unutmayın, biz 80'lerin çocuğuyuz. Eğer burada bir şeyler size tanıdık geliyorsa, ya da okurken "ay eveet" diyorsanız, siz de bizdensiniz.

Bakalım 80'leri ne kadar hatırlıyorsunuz.

Quiz?

- 1- Angela Hala hangi dizinin baş kahramanıydı?
- 2- Breakdance'in en temel iki hareketi neydi?
- 3- Entriakanın ne demek olduğunu öğrendiğimiz Dallas dizisinde kimin cesedi havuzda bulunmuştu?
- 4- Aynı müstesna dizide son kare (genellikle JR'ın pis pis sırttan suratıyla) donduğunda üstünde ne yazardı?
- 5- Duran Duran'ın yakışıklı başçısının adı neydi?
- 6- Kara Şimşek ne markaydı?
- 7- Lise okul çayları için tercih edilen irfan yuvalarından üçünü sayınız.
- 8- Hatırlarsınız, Samantha Fox Türkiye'ye geldiğinde konser esnasında gitaristi elektrik çarpmış ve adam yere düşüp bayılmıştı. Bu elim olaya gazetelerden biri nasıl bir başlık atmıştı?
- 9- 80'lerde şimdinin "un, dos, tres"i gibi dillere marş olan korkunç bir şarkı adı söyleyiniz.
- 10- "Rainy days never say goodbye"... Bu sözler hangi şarkıya aitti ve kim söylerdi?

Başarılar...

Cevaplar 1- Sahin Tepesi 2- Moon Walk ve Electric Boogie 3- Baldız Christine (galiba) 4- Executive Producer Leonard Catzman 5- John Taylor 6- Trans Am 7- Number One Club 33, Regine, Mondy, Stüdyo 54, Airport... 8- Samantha Fosi 9- Comançero 10- I like Chopin - Gazebo

19

80

NELER DİNLEDİK?

Alphaville - Sounds Like A Melody
 A-ha - Hunting High And Low
 Bananarama - Venus
 Bangles - Walk Like An Egyptian
 B-52's - Love Shack
 Billy Idol - Eyes Without A Face, White Wedding
 Bonnie Tyler - Total Eclipse Of The Heart
 Cyndi Lauper - Girls Just Wanna Have Fun, She Bop
 Culture Club - Karma Cameleon, Do You Really Want To Hurt Me?
 Cure - Let's Go To Bed
 Cutting Crew - I Just Died In Your Arms Tonight
 Crowded House - Don't Dream It's Over
 Dead or Alive - You Spin Me Round
 Depeche Mode - People Are People, Master And Servant
 Dexy's Midnight Runners - Come On Eileen
 Duran Duran - New Moon On Monday, Girls On Film
 Eurythmics - Here Comes The Rain Again, Sweet Dreams
 Human League - Human, Don't You Want Me
 Kim Wilde - Keep Me Hanging On
 Katherina and the Waves - Walking On Sunshine
 Laura Branigan - Self Control
 Madness - Our House
 Men at work - Down Under
 Mister, Mister - Broken Wings
 Nena - 99 LuftBallons
 New Order - Blue Monday
 Prince - 1999
 Queen - Another Wine Bites A Dust
 Ramones - I Wanna Be Sedative
 Romantics - Talking In Your Sleep
 Simple Minds - Don't You (Forget About Me)
 Spandau Ballet - True
 Styx - Mr. Robot
 Tears for Fears - Shout, Everybody Wants To Rule The World
 Thompson Twins - Hold Me Now, Doctor, Doctor!
 Trio - Da-Da-Da
 U2 - Sunday, Bloody Sunday
 Ultravox - Dancing With Tears In My Eyes
 Van Halen - Jump
 Wham - Wake Me Up Before You Go-Go
 Yazoo - Don't Go
 Yes - Owner Of A Lonely Heart

